

Kjenn til risikotrær

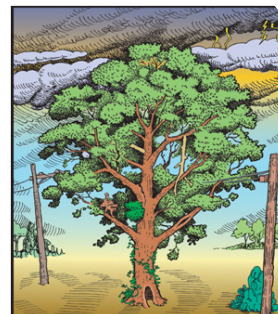
Lær deg å kjenne igjen vanlige treproblemer som kan indikere risiko ved treet og forstå hvordan slike farer kan kontrolleres.

Trær gir betydelige fordeler til våre boliger og byer, men kan falle og skade personer eller eiendom. Når du forstår og håndterer farene som trær kan representere blir eiendommen din tryggere og treet kan leve lenger.

Trær er en viktig del av vår verden. De gir et bredt spekter av fordeler for miljøet og gir enorm skjønnhet.

Trær kan imidlertid være farlige. Trær eller deler av trær kan falle og skade personer eller eiendom. Det er viktig å vurdere risikoen som trærne representerer. Selv om ethvert tre potensielt kan falle, er det bare få som faktisk treffer noe eller noen — et mål. Det finnes ikke noe som heter et fullstendig «sikkert» tre.

Det er eierens ansvar å sørge for at trærne på eiendommen hans eller hennes er sikre. Denne brosjyren gir noen tips for å gjenkjenne vanlige problemer som kan knyttes til risikotrær. Å vurdere hvor alvorlige disse problemene er bør helst gjøres av en profesjonell arborist. Jevnlig trepleie vil bidra til å finne trær med uakseptable risikonivåer. Så snart risikoen er identifisert kan man gjennomføre tiltak for å minske sjansen for at treet faller og skader noen.

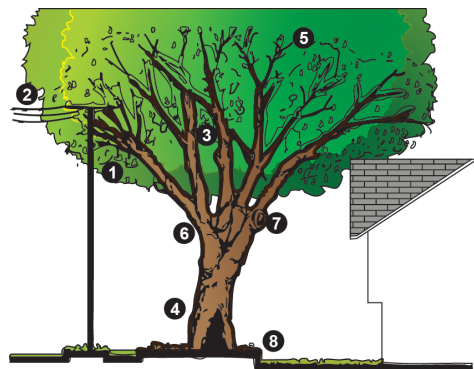
Trær og strømledninger

Trær som faller over strømledninger kan ha alvorlige tilleggskonsekvenser. Ikke bare kan de skade personer eller eiendom langs ledningene, men å treffe en ledning kan gi strømbrydd eller strømstøt som fører til brann eller annen skade. Ledninger som har falt ned og som fremdeles er strømførende er spesielt farlige. Et tre som kan falle over en strømledning er en svært alvorlig situasjon.

Sjekkliste for risiko rundt trær

Tenk på disse spørsmålene:

- Er det store, døde greiner på treet?
- Er det knekte greiner som henger på treet?
- Har treet hull eller råte langs stammen eller i de største greinene?
- Er det sopp rundt basis av treet?
- Er det sprekker eller revner i stammen eller i greinfestene?
- Har det falt greiner av treet?
- Har nærstående trær falt ned eller dødd?
- Har stammen begynt å helle kraftig?
- Kommer mange av de største greinene fra ett punkt på stammen?
- Har røttene blitt brukket av, berørt eller skadet ved at jord er fjernet, asfalt er lagt, fortau reparert eller graving?
- Har tomten nylig blitt endret gjennom bygging, oppfylling av jord eller legging av plen?
- Har bladene fått en uvanlig farge eller størrelse på et for tidlig tidspunkt?
- Har trær i nærliggende områder blitt fjernet?
- Har treet blitt toppet eller kraftig beskåret på annen måte?

Feil på trær i byområder

Her følger problemer eller tegn på problemer hos trær i byer (se figuren):

1. Tilvekst fra topping, ledningsrensing eller beskjæring
2. Elektrisk ledning nær treet
3. Knekte eller delvis festede greiner
4. Åpne hull i stamme eller greiner
5. Døde eller døende greiner
6. Greiner som kommer ut fra et enkelt punkt på stammen
7. Svekkelse eller råte i gamle sår
8. Nylig endring i helling eller jordnivå, eller annen byggevirkosomhet

Feil på trær i landlige strøk.

Her følger problemer eller tegn på problemer hos trær på landet (se figuren):

1. Nylig byggeaktivitet på tomta, flytting av jord og fjerning av trær, hogst av skog for utvikling
2. Tidligere sviktende trær i nærheten
3. Trær som heller mot et mål
4. Flerdelt stamme, greiner som er like tykke som stammen
5. Vått område med grunn jord

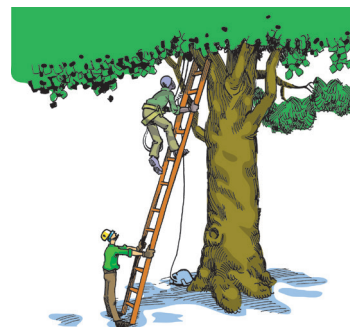

Risikostyring

En arborist kan hjelpe deg med å forvalte trærne på eiendommen din og kan tilby behandling i visse trær. En arborist som er vant med risikovurdering rundt trær kan foreslå ett eller flere av følgende:

- Fjern målet. Selv om en bolig eller en nærliggende strømledning ikke kan fjernes, er det mulig å flytte piknikbord, biler, landskapselementer eller andre mulige mål for å forhindre at de blir truffet av et tre som velter.
- Beskjær treet. Fjern de sviktende greinene i treet. Fordi feilaktig beskjæring kan svekke et tre, bør beskjæringen helst gjøres av en ISA/ETW-sertifisert arborist.
- Støtt opp treet med avstivning eller støtter. Gi fysisk støtte til svake greiner og stammer for å øke deres styrke og stabilitet. Slike hjelpemidler er ingen garanti mot svikt.
- Gi rutinemessig pleie. Voksne trær krever rutinemessig pleie i form av vann, næring (i noen tilfeller), dekkning og beskjæring som årstiden og deres struktur tilsier.
- Fjern treet. Noen trær med uakseptable risikonivåer bør helst fjernes. Om mulig, plant et nytt tre på et passende sted som en erstatning.

Å kjenne igjen og redusere trerisiko øker ikke bare sikkerheten på eiendommen din og for naboene dine, men bedrer også treet helse og kan øke dets levetid!

Å sikre kvalitetspleie for treet ditt

Trær er verdigjenstander for boligen din og lokalsamfunnet og fortjener best mulig pleie. Hvis du svarte "ja" på noen av spørsmålene i sjekklisten for trerisiko eller ser noen av problemene som vises på tegningene, bør treet ditt undersøkes av en ISA-sertifisert arborist.

For en liste over ISA/ETW-sertifiserte arborister i ditt område, gå til www.norsktrepleieforum.no. Hvis treet ditt står nært en strømledning, kontakt ditt lokale selskap for netjtjenester.

Denne brosjyren inngår i en serie publisert av International Society of Arboriculture som en del av sitt program for forbrukerinformasjon. Du er kanskje spesielt interessert i de følgende titlene som nå finnes i serien:

Unngå konflikter mellom trær og strøm, vann og avløp
Unngå skade på trær under byggeprosjekter
Fordeler med trær
Kjøp trær av høy kvalitet
Insekt- og sykdomsproblemer

Stell av voksne trær
Nyplanting av trær
Plantehelse
Gode tildekkningsteknikker
Palmer

Beskjæring av voksne trær
Beskjæring av unge trær
Gjenkjenn farer for trær
Behandling av trær med byggeskader
Valg og plassering av trær

Trær og bakke
Treverdier
Hvorfor bruke en arborist
Hvorfor topping skader trær

Forespørsler på e-post: isa@isa-arbor.com

©2011 (1998, 2004) International Society of Arboriculture.

Utviklet av International Society of Arboriculture (ISA), en stiftelse som støtter forskning på trepleie over hele verden og som er dedikert til stell og bevaring av trær for skygge og utsmykking. For mer informasjon, kontakt: ISA, P.O. Box 3129, Champaign, IL 61826-3129, USA.

Forespørsler på e-post: isa@isa-arbor.com

www.isa-arbor.com • www.treesaregood.org